

učilnih pripomočkov v dveh sobah c. k. vadnice, ktera je gotovo zanimala vsacega zvedenca; posebna čast v tej zadevi gré Idrijski šoli. Zvečer je v Tavčarjevi gostilnici bila velika „beseda“ v pomoč učiteljem in njihovim vdovam in sirotam. Svirala je vojaška godba grof Huyn-ovega polka, in pelo je pod vodstvom g. Nedveda 50 najboljših učiteljskih moči. Dvorana, ozaljšana s slovenskimi zastavami, bila je tako polna, da je srečen bil, kdor je prostor našel. Bila je prava narodna veselica, ktera ostane vsacemu še dolgo v spominu in tudi našim milim gostom iz Hrvaške.

— Čitalnica Kamniška je gg. dr. J. Bleiweisu in dr. Costi poslala krasno diplomu častnega uda.

— (Druga predstava dramatičnega društva) v gledališči bode v soboto 7. oktobra. Predstavljale se bodo tri igre, namreč: „Zabavljica“, veseloigra v 1 dej., ktero je poslovenila gospá Lujiza Pesjakova, potem še znana dobra burka „Eno uro doktor“ v 1 dej. in igra s petjem „Pred zverinjakom“ v 1 dejanji.

— (Dramatičnega društva) prva redna gledališka predstava v letošnji sesoni nas je seznanila z dobro dunajsko burko v 3 dejanjih: „Doktor in postrešček“, ktero je za naše razmere prav dobro presukal gosp. Alešovec. Pred vsem omenimo nove pevske moči v gospodičini Rossovi iz Postojne, ktera je prvokrat stopila na oder in z lepim svojim in polnim glasom si prikupila simpatijo našega občinstva. Ko temeljita pevka in dramatiška šola še ogladi to, kar je zdaj še okorno, bode gospodičina Rosova postala kinč slovenski opereti in spevoigri. Prvikrat je stopil tudi na oder gosp. Špindler in za prvo poskušnjo dobro izpeljal svojo nalogo. Od že znanih nam moči zaslužita brez ugovora gospoda Noli in Kajzel največo pohvalo, vzlasti g. Noli je bil klasičen v koupletih; a tudi gospoda Šušteršič in Jeločnik bila sta prav na svojem mestu. Radostni smo pozdravljali tudi nastop priljubljene nam gospé Valente-Brusove in marljive gospodičine Podkrajšekove, ki ste igrale prav pikantno. Gospodičina Pardubska je staro „branjevko“ tako izvrstno iz življenja posnela, da je bil le en glas o njeni hvali. — Gledišče je bilo dobro polno. Začetek je tedaj jako ugoden; tedaj le pogumno tako naprej! — „Laibacherica“ hvali predstavo, pravi pa, da ni „spodobno“, da se je v nekem koupletu karala „manjščina“ deželnega zbora. Aj! kako precartano skrb ima vradna „Laib.“ za ljubljence svoje; — kedar pa večino deželnega zbora napadata pred svetom „glassalon“ kazinski in „Tagblatt“, takrat jej pa nič mar ni „za mir in spravo“!

— Danes zvečer se bo praznoval rojstni dan Njih Veličanstva cesarja v čitalnici, kjer bode svirala kapela c. k. polka grofa Huyna.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Iz gotovega vira moremo povedati, da minister Hohenwart popolno zaupanje vživa pri cesarju, čegar trdna volja je dognati spravo med narodi. Kakor ministri tako je tudi presvitli cesar sam vedel, da se bode upirala neka stranka blagim namenom svojim in ves ta upor je bilo Njegovo Veličanstvo že pripravljeno; al „pravica vsem narodom“, to je tista čarodelna moč, ki naposled premaga vse.

Hrvaško. — Dve važni dogodbi na političnem polji imamo naznaniti čitateljem našim, ki kažete, da narodna stranka krepko stopa na noge. Ena dogodba je ta: Hrvaški minister grof P. Pejačević je

pri obedu po dokončani skupščini županije virovitičke rekel, da narodna stranka je dobila iz Českega 150.000 goldinarjev v podporo agitacij pri volitvah na Hrvatskem in v Slavoniji. Na to temu ministru narodna stranka zdaj v svojih časopisih kar v obraz meče priimek nesramnega obrekovalca in lažnika, ako ne dokaže resnice tega, kar je govoril. Tako je pravo! Le krinko z obraza lažnikom! Zdaj, kakor se bere po vladinih časnikih, se izgovarja minister, da nikdar ni kaj tacega trdil, a da je le govoril, kar je od družih slišal. Res, lepo je za — ministra! — Drug dokaz odločnega delovanja narodne stranke je sledeči: Ker je hrvaški deželni zbor, kakor naši bralci že vedó, magjarska vlada zopet odložila na 15. januarija novega leta in po takem narodni poslanci nimajo priložnosti, izreči svojih mnenj niti o splošnem državnem stanju niti o družih, za deželo jako potrebnih stvaréh, zato je priobčilo vseh 54 narodnih poslancev 20. septembra zelo energično proklamacijo na svoje volilce. Narodni poslanci v tem razglasu naštevajo vse pregrehe, ktere sta zadolžila deželna vlada hrvaška in poprejšnji, samo po vladni sili sestavljeni deželni zbor; potem pripovedujejo, da jako važne postave se niso izvrševale, druge pa le na škodo deželi; dalje omenjajo, da je magjarski zbor v Peštu sklenil postave, vsled kterih ima plačati dežela veliko večje davke, — jako pogubljivo prodajo gozdov v granici itd. Vsa ta, ali na videz konstitucionalna ali pa absolutistična djanja, pravijo narodni poslanci, so zakrivila razne zmotnjave javnega prava in postavodajstva, desorganisazijo pravosodja in javnega uradovanja, ovirala so napredek v šolstvu, vničila so deželno blagostanje in smedla deželne razmere, — konečno so širila največo narodno nezadovoljnost. Bile so Vam — pišejo v razglasu — volilcem vse te pregrehe pred očmi, ko ste pri novih volitvah izbrali svoje zaupne možé, o kterih ste prepričani, da bodo po vsej svoji moči odpraviti skusili omenjene napake. Radovalo se je vse slovanstvo o Vaši zmagi velikanski; željno ste pričakovali, da novi deželni zbor se začne 1. dne junija. Al bili ste goljufani, kajti peštanska vlada preložila je dan zborovanja od 1. junija na 3. julija, pozneje na 20. septembra in konečno — v konstitucionalnih deželah po nezaslišanem načinu! — celó do 15. januarija 1872. leta, in to še le takrat, ko je bila večina poslancev že na potu v Zagreb. Po tem načinu deželni zbor letos ne bode zboroval, akoravno to jasno izreka postava, in tako tudi ne bo v stanu, pregledati računov preteklega leta, sestavljati proračuna za prihodnje leto, izrekati svoje mnenje o poprejšnji in sedanji vladi, in najti pomočkov zoper omenjene raznovrstne napake. — Ker tedaj nimamo postavnega zastopa, izrekamo slovesno in pred vsem svetom, da nikakor ne prevzamemo odgovornosti za odlog deželnega našega zbora ter jo prepustimo onim, ki so nasvetovali tako postopanje Njihovem Veličanstvu. — Če pa mislijo ministri Vas tako preveriti, dana Vam bode gotovo že prilika, da bode izrekli možato to, da, kakor spoštujete pravice družih narodov, isto tako zahtevate tudi svoje, — da mora povsod in zmirom veljati le postava, in da hočete svobodni živeti pod vladarstvom presvitlega kralja. Vaše zastopnike pa ne bode premotila nikakoršna sila. Upamo, da pravični kralj ne bode privolil, da se odtegne narodu trojedne kraljevine še dalj njegovo pravo in korist ustavnega življenja.

Listnica vredništva. Gosp. A. B. v K. na Sed: Administ. Jurija s pušo, Via S. Luzia Nr. 6. — Gosp. A. Poniž-u: Plačati je še 1 gold. 15 kr.